

Пуховська Людмила Проконівна —

доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Коло наукових інтересів: порівняльна педагогіка, професійна підготовка вчителів у європейському просторі, зарубіжні системи професійної освіти і навчання. Експерт і учасниця низки міжнародних проектів Європейської Комісії, Світового Банку, ЮНЕСКО. Член міжнародних професійних асоціацій.

РЕЦЕНЗІЯ

на колективну монографію

«Світоглядний потенціал шкільної гуманітарної освіти в країнах ЄС та США»

авторства Л.Л. Волинець, Г.С. Єгорова, Н.М. Лавриченко, О.І. Локшиної,

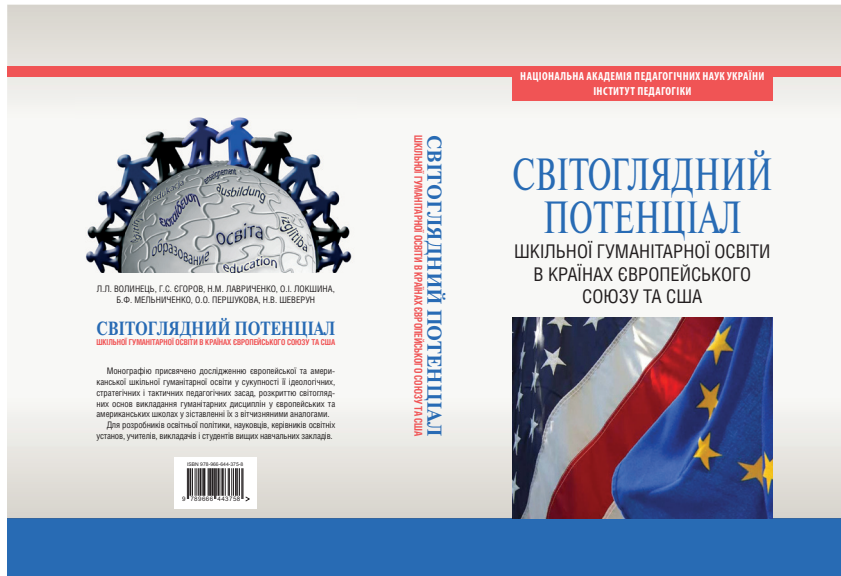
Б.Ф. Мельниченка, О.О. Першукової, Н.В. Шеверун.

За заг. ред. док. пед. наук Н.М. Лавриченко.

К.: «Педагогічна думка», 2014. – 200 с.

Актуальність дослідження шкільної гуманітарної освіти в Європі та США зумовлена сучасними потребами і завданнями розбудови українського суспільства на засадах гармонійного поєднання національних і загальнолюдських цінностей. Гуманітарна освіта як інтегральна складова масової за характером і обов'язкової шкільної освіти у зарубіжжі перетворюється дедалі більшою мірою на джерело формування колективної свідомості націй і народів, зрештою планетарної свідомості людства. Країни ЄС та США в умовах полікультурності суспільств накопичили значний досвід у царині добору та структурування змісту шкільної гуманітарної освіти, що робить колективну монографію «Світоглядний потенціал шкільної гуманітарної освіти в країнах ЄС та США» авторства співробітників відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України Л. Л. Волинець, Г. С. Єгорова, Н. М. Лавриченко, О. І. Локшиної, Б. Ф. Мельниченка, О. О. Першукової, Н. В. Шеверун актуальною для національної педагогічної теорії та практики. Автори здійснили порівняльно-педагогічну розвідку, яку присвячено ролі шкільної гуманітарної освіти в країнах ЄС та США у формуванні світогляду підростаючого покоління. Очевидно, що вивчення позитивного досвіду у цій царині, насамперед країн, які демонструють значні успіхи на шляху розбудови соціальної злагоди, набуває особливої доцільності для України в умовах глобалізації та інтеграції.

Монографія складається з двох розділів. У першому розділі «Тенденції розвитку змісту шкільної гуманітарної освіти в країнах ЄС та США» розкрито сутність та динаміку змін змісту на тлі соціально-політичного контексту та в умовах глобальних, регіональних, національних глобалізаційних викликів. Акцентовано на універсальному характері трансформацій змісту кінця ХХ – початку ХХІ століть. Йдеться про посилення місії змісту як потужного інструменту формування ціннісних характеристик підростаючої особистості.

Другий розділ колективної монографії «Формування світогляду учнів засобами гуманітарних дисциплін у сучасних європейських та американських школах» присвячено розкриттю світоглядних основ викладання гуманітарних дисциплін у європейських та американських школах, а також їх зіставленню з вітчизняними аналогами. Зокрема, схарактеризовано роль шкільного предмета «Громадянознавство» у формуванні світогляду учнів середніх загальноосвітніх закладів, світоглядний компонент змісту шкільної історичної освіти, роль та місце географічної освіти у формуванні світогляду учнів, світоглядний потенціал предмета «Іноземна мова», мистецької освіти та релігієзнавства у шкільній освіті країн ЄС та США.

Цінним для вітчизняної педагогічної теорії і практики є висновок як про комплексність самої моделі «світогляд» учня у зарубіжжі в умовах багатовимірності сучасного світу (що відповідно передбачає використання розмаїття підходів до його формування на рівні шкільної освіти), так і про універсальність його складових, що визначається загальнолюдськими цінностями з акцентом на полікультурність та, водночас, врахування національної ідентичності.

Практичні результати монографії полягають у можливості використання підготовлених співробітниками матеріалів про досвід країн ЄС і США щодо формування світогляду учнів засобами змісту шкільної гуманітарної освіти в Україні.